

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: /FRP/644/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

317/2013. (XI.13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. július 31-én előterjesztett **panaszát** a 2013. november 13-án megtartott – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes távollétében – zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. július 24-én előterjesztett beadványában kérte panaszügyének kivizsgálását.

A panaszos előadása szerint 2012. július 17-én a Budapest (...) kerületi D. utca (...) számú lakás emeletén a tulajdonos meghívására otthonvédők tiltakoztak az általuk jogtalannak tartott kilakoltatás ellen. A lakás tulajdonosa interneten kért segítséget, a panaszos pedig felelős állampolgárként kötelességének érezte, hogy megjelenjen a helyszínen és jelenlétével tiltakozzon a kilakoltatás ellen. A panaszos beadványában előadta továbbá, hogy az interneten információ keringett arról, hogy a (...) Kerületi önkormányzat utasítást adott a rendőrkapitányságnak arra, hogy a 15 órakor kezdődő kilakoltatás miatt már 14 órakor lezárják a D. utca környékét, mivel a Koppány Csoport megjelenése is várható.

A panaszos előadása szerint a rendőri intézkedésnek nem állt ellen, személyazonosságát igazolta, ennek ellenére a (...) Kerületi Rendőrkapitányságra, majd onnan kis idővel később a (...) kerületi Rendőrkapitányságra vitték. Ezt követően 5 órán keresztül fogva tartották és bezárták egy másik fogvatartottal együtt. Panaszosi előadás szerint a rendőrök a helyszínen

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

közltek a panaszossal, hogy szabálysértés miatt előállítják. A panaszos kifogásolja, hogy a kapitányságokon kihallgatás nem történt, arról jegyzőkönyvet nem vettek fel, ezért álláspontja szerint korlátozták személyi szabadságát. A panaszos kifogásolja azt is, hogy az adatait feljegyezték a rendőrkapitányságon, azonban nem közltek vele, hogy azokat milyen célból fogják felhasználni. A rendőrök a panaszos elmondása szerint azt sem közltek vele, hogy meddig tartják fogva, hanem 5 óra elteltével egyszer csak közltek, hogy elmehet.

A panasz tartalmazza továbbá azt is, hogy a hatóság visszaélt rendőri hatalmával és megbotránkozást, illetve riadalmat okozott másokban.

A panaszos megjegyzi, hogy a helyszínen a Készenléti Rendőrség és a BRFK állományába tartozó több rendőr is videofelvételt készített, melyek beszerzését kéri a Testülettől.

2) A Testület 2012. augusztus 6-án levélben fordult a panaszoshoz, kérve hogy 15 napon belül egészítse ki panaszát és válaszoljon a Testület által feltett kérdésekre, valamint a könnyebb beazonosítása érdekében nyilatkozzon arról, hogy az intézkedéskor milyen ruházatot viselt.

A Testület kiegészítésre történő felhívása 2012. augusztus 27-én „Nem kereste” jelzéssel visszaérkezett, majd az ismételten kézbesített levelet 2012. augusztus 29-én átvette, arra azonban a mai napig nem válaszolt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A) A Testület elsőként a Készenléti Rendőrségtől érkezett iratokat ismerteti.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. augusztus 28-án az alábbiakról tájékoztatta a Testület elnökét. 2012. július 17-én 13 óra 15 perctől 20 óra 00 percig a Budapesti Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékességi területén, a D. utca (...) szám alatti lakásában a Készenléti Rendőrség (...) Bevetési Osztály állományából 2+16 fő, illetve a Készenléti Rendőrség (...) Bevetési Osztály állományából 1+11 fő bírósági végrehajtással összefüggő kilakoltatás rendőri biztosításában vett részt. A bírósági végrehajtó tevékenységét a helyszínen a „Koppány Csoport” tagjai akadályozták, ami miatt nagyobb létszámú rendőri erő helyszínre küldése vált szükségessé.

A Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök összesen 7 személyt állítottak elő a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján, mivel ők az általuk elkövetett szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatták, 7 személlyel szemben pedig jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek. Összesen 1 esetben került sor bilincselésre az Rtv. 48. §-ának a), b) és c) pontjai alapján, és 5 esetben alkalmaztak testi kényszert az Rtv. 47. §-a alapján.

A kilakoltatást N-né dr. E. K. bírósági végrehajtó foganatosította. Arra vonatkozóan, hogy a bírósági végrehajtó mikor és milyen formában kért segítséget a rendőrségtől a végrehajtás lefolytatásához, a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság munkatársai nem nyújtottak tájékoztatást a Készenléti Rendőrség állománya részére. Az eredetileg közterületi

járőrszolgálat ellátására tervezett bevetési csoportokat a BRFK kérése alapján irányították át az intézkedés helyszínére.

A rendőri jelentések szerint a r. főhadnagy rendfokozatú helyszíni parancsnok eleget tett az Rtv. 20. §-ában foglalt azon kötelezettségének, amely az intézkedés tényének és céljának közlését írja elő.

A Készenléti Rendőrség állománya a helyszínen feladatát a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság alárendeltségében, a helyszíni parancsnok utasításainak megfelelően hajtotta végre. A rendőrök a feladat végrehajtása során sötétkék színű bevetési nadrágot, bevetési pólót, szolgálati bakancsot viseltek, illetve 9 fő CPE típusú ütő- és szúrásálló testvédő felszerelésbe volt öltözve.

A kilakoltatással kapcsolatos rendőri feladatok megkezdésekor a helyszíni parancsnok közölte az akkor még a lakásajtónál és a beugrónál kialakított barikádszerű torlasz között tartózkodó, a kilakoltatás végrehajtását akadályozni szándékozó személyekkel, hogy jogerős bírósági határozaton alapuló végrehajtás van folyamatban, és felszólította őket, hogy ezt tevékenységükkel ne akadályozzák, továbbá figyelmeztette őket, hogy amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesznek eleget, szabálysértést követnek el. A helyszíni parancsnok a felszólításokat többször megismételte. A kilakoltatást akadályozó személyek a felszólítások alatt – mintegy vezényszóra – egyszerre hangos kiabálásba kezdtek. A r. főhadnagy ezt követően ismételten, a feladat végrehajtása során pedig még több alkalommal tájékoztatta a végrehajtást akadályozó személyeket, hogy cselekményükkel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követik el. Az egybegyűlteket figyelmeztették, hogy amennyiben szabálysértő magatartásukat nem hagyják abba, előállítják őket a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra. Amikor már a belülről eltorlaszolt bejárati ajtón próbáltak bejutni a rendőrök, többször, jól hallhatóan arra is felszólították a lakásban tartózkodó személyeket, hogy a torlasztól távolodjanak el, nehogy valaki megsérüljön.

A helyszíni parancsnok a felszólításokhoz nem használt hangosító berendezést, mivel a felszólítások tartalma a helyszínen tartózkodó valamennyi személy számára hallható volt – amit az is igazol, hogy a végrehajtást akadályozó személyek az elhangzottakra hangos kiabálással reagáltak.

A rendőri intézkedéseket a helyszíni parancsnok utasítására fogatosították. Személyi szabadságot korlátozó intézkedést azon személyekkel szemben fogatosítottak, akik a végrehajtást akadályozták, a rendőri felszólítás ellenére sem hagyták el a helyszínt, a rendőri intézkedésnek pedig nem engedelmeskedtek, ezzel szabálysértést elkövetve, amelyet a felszólítások ellenére is tovább folytattak. Az intézkedés alá vont személyek a feladat végrehajtása során a végrehajtás jogszerűségét kérdőjelezték meg, arra hivatkozva, hogy szerintük az eljárás nem hatályos jogszabályokon alapul. Az aktivisták többször elmondták a rendőröknek, hogy ők is kerülhetnek bármikor ilyen helyzetbe, érzéik át a kilakoltatott személy helyzetét. Véleményüknek arrogáns hangnemben, esetenként obszcén kifejezések használatával adtak hangot, folyamatosan szidalmazva a rendőröket. A rendőri intézkedések fogatosítását, annak módját a helyszínen nem sérelmezték.

A lakásba történő bejutást a bírósági végrehajtó által biztosított lakatos szakmunkás segítette, a torlaszok megbontásában a rendőrség nem vett részt. A rendőrség többszöri felszólítással gondoskodott arról, hogy a lakásban tartózkodókat sérülés ne érje, továbbá a sarokcsiszoló alkalmazása során egy szekrénylapot tartottak a kiszóródó törmelék kiszóródási irányába. A

vasrácsához magukat odaláncoló személyeket erővágó ollóval szabadította ki a rendőrség. A lakásba történő bejutás után azonnal bezáratták az összes ablakot, illetve az erkély ajtaját, annak elkerülése érdekében, hogy az igen felfokozott lelkiállapotban talált tulajdonos nehogy meggondolatlan lépésre szánja el magát.

A kényszerítő eszközök alkalmazását minden esetben parancsnoki kivizsgálás követte, a rendőri intézkedések fogantatása következtében pedig egyik intézkedés alá vont személynek sem keletkezett sérülése. Az Országos Mentőszolgálat munkatársai egy mentőgépjárművel a helyszínen tartózkodtak, és a rendőrök tájékoztatták az intézkedés alá vont személyeket, hogy akinek sérülése van, vagy rosszul érzi magát, tőlük kérhet ellátást. Sérülése senkinek sem keletkezett, azonban a tulajdonos pszichikai rosszullétre panaszkodott, ezért mentőorvos látta el.

A panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak, illetőleg előállították, tekintettel arra, hogy a végrehajtást akadályozta, a helyszínt a rendőri felszólítás ellenére nem hagyta el, a rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedett, amivel szabálysértést követett el, amelyet a felszólítások ellenére tovább folytatott. A panaszos az intézkedést akadályozta, a rendőri felszólítás ellenére a helyszínt nem hagyta el, a rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedett [Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontja és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216.§ (1) bekezdése]. Az előállítás okáról a panaszos már a felszólítások során, majd az előállítást fogantató rendőröktől tudomást szerzett. A panaszost a BRFK (...) Kerületi Rendőrkapitányság utasítására a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságára szállították át, tekintettel arra, hogy a fogdában nem volt több hely.

2) A Készenléti Rendőrség (...) r. hadnagy rendfokozatú alosztályvezetője 2012. július 17-én kelt jelentésében kifejtette, hogy 2012. július 17-én 13 óra 15 perctől 23 óra 00 percig a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a D. utca (...) számú lakásánál bírósági végrehajtási feladatban vett részt. A r. hadnagyot 13 óra 00 perckor utasította a Készenléti Rendőrség Központi Ügyelete, hogy jelenjen meg a megjelölt cím alatt, mert onnan a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság kilakoltatáshoz kért segítséget. Ezzel egy időben a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén szolgálatot teljesítő (...) bevetési csoportot is a helyszínre irányították, 9 fővel.

A r. hadnagy 13 óra 35 perckor érkezett a megadott címre, ahol a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság váltásparancsnoka arról tájékoztatta, hogy 15 óra 00 perces kezdő időponttal bírósági végrehajtás alapján kilakoltatásra kerül sor. A váltásparancsnok azt is közölte a r. hadnaggal, hogy kb. 15-20 fő – a Koppány csoport tagjai – bezárkóztak a lakásba a kilakoltatás megakadályozása érdekében. A r. hadnagy a helyszíni parancsnokkal szemrevételezte a folyosót, és megállapította, hogy a bejárati ajtó előtt nagyjából 3-4 méterre a Koppány csoport tagjai zárt szelvényből hegesztett, 2 méter magas tüskés rácsokat csavaroztak a falba az intézkedés megakadályozása érdekében. A látottakat a r. hadnagy jelentette a Készenléti Rendőrség osztályvezetőjének, és ezzel egy időben további csoportok átirányítását kérte az intézkedés eredményes és biztonságos végrehajtása érdekében. A r. hadnagyot az osztályvezető arról tájékoztatta, hogy a Készenléti Rendőrség Központi Ügyeletének engedélyével további csoportokat irányítanak át alárendeltségébe.

14 óra 30 perckor a r. hadnagy alárendeltségébe megérkezett a (...) bevetési csoport 9 fővel, valamint 14 óra 40 perckor a (...) bevetési csoport 7 fővel, továbbá a (...) vezetésével a (...) bevetési csoport 1+11 fővel. A bírósági végrehajtó egy önálló bírósági végrehajtójelölt

kíséretében 14 óra 45 perckor érkezett a helyszínre. A végrehajtó közölte a rendőrökkel, hogy kilakoltatást fog végrehajtani, amihez a rendőrség segítségét kéri. A r. hadnagy a (...) bevetési csoporttal felvette a testvédő felszerelést, és a helyszíni parancsnok utasítására megkezdte az intézkedést.

15 óra 15 perckor a kilakoltatással érintett lakás ajtaja előtt a bírósági végrehajtó figyelmeztette a lakás tulajdonosát, hogy a jogszerű kilakoltatást megkezdte, és felszólította őt a lakás elhagyására. A tulajdonos a felszólításnak nem tett eleget. A biztosítás parancsnoka ezzel egy időben felszólította a lakásban tartózkodókat, hogy a helyszínt hagyják el, és a kilakoltatást ne akadályozzák. A felszólításnak senki sem tett eleget, ezért az önálló bírósági végrehajtó által felkért lakatos megkezdte a rácsok leszerelését és szétbontását.

A Koppány csoport tagjai az ajtó és a rács közötti részen kezüket a rácsra helyezve folyamatosan akadályozták a lakatos munkáját, botokat is igénybe véve tevékenységükhöz, továbbá odaláncolták magukat az összehegesztett rácsokhoz és a bejárati ajtó biztonsági rácsához is. A biztosítás parancsnokának utasítására az odaláncolt személyeket a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra szabálysértés továbbfolytatása miatt előállították.

A lakásba 16 óra 30 perckor sikerült bejutni, ahol a biztosítás parancsnoka felszólította a bent tartózkodókat, hogy a helyszínt önként hagyják el, máskülönben előállítják őket. A biztosítás parancsnokának utasítása az volt, hogy aki önként elhagyja a lakást, azt nem kell előállítani, csak igazoltató lapot kell kitölteni. Ezen személyeket a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai igazoltatták.

A lakás elhagyását megtagadó személyeket a r. hadnagy alárendeltségébe beosztott bevetési egységek további intézkedések végett előállították a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra. A helyszínen ezek után normalizálódott a helyzet. A történekről folyamatos kamerafelvétel készült, a bevetési csoportokba beosztott állomány minden esetben jog- és szakszerűen, higgadtan és fegyelmezetten intézkedett. A r. hadnagy 18 óra 00 perckor hagyta el a helyszínt bevetési csoportjaival a biztosítás parancsnokának engedélyével, azonban a bírósági végrehajtók munkájának segítésére a (...) bevetési csoportból hátrahagyott 4 főt. Ezt követően a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra ment annak érdekében, hogy a személyes szabadságot korlátozó intézkedések és kényszerítő eszközök használatának jogszerűségét vizsgálja. A r. hadnagy a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság Ügyeletes Tisztjének utasítására 3 előállított személyt átszállított a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság fogdájába, mivel elhelyezésük nem volt megoldott.

A r. hadnagy a személyes szabadság korlátozására vonatkozó jelentések befejezését követően 22 óra 40 perckor indult el a Készenléti Rendőrség Központi Objektumába, ahová 23 óra 15 perckor érkezett meg.

3) A Készenléti Rendőrség (...) Bevetési Osztály (...) Alosztályának csoportvezetői 2012. július 17-én jelentésben számoltak be napi tevékenységükről, mivel azonban ezen jelentések a korábbiakban ismertetettekhez képest új információkat nem tártak fel, ismertetésüktől a Testület eltekint. Hasonlóképpen nem tartalmazott korábban még nem ismertetett releváns információkat a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság (...) Alosztály r. zászlósának 2012. július 18-án kelt jelentése sem.

4) A Készenléti Rendőrség mellékelte továbbá a panaszos előállításának végrehajtásáról készült jelentést, valamint az ezzel kapcsolatos parancsnoki kivizsgálást és véleményt, valamint külön parancsnoki kivizsgálást.

A panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentés tartalma szerint a panaszost az Rtv. 29.§ (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, továbbá az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontjának első fordulata alapján, mint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt előállították, valamint az Rtv. 47. § alapján vele szemben testi kényszert alkalmaztak.

A jelentés tartalma szerint az intézkedést foganatosító rendőr 14 óra 30 perc körüli időben ért a helyszínre, ahol a kilakoltatás 15 óra 00 perckor megkezdődött. A (...) Kerületi Rendőrkapitányságnál szolgáló B.T. r. főhadnagy 16 óra 00 perckor átadta a panaszost a jelentést készítő r. törzsőrmesternek előállítás végrehajtása céljából, mivel a panaszost többször felszólították a szabálysértés abbahagyására, azonban ennek ő nem tett eleget. Azt követően, hogy az aktivisták által ideiglenesen a lakás bejárata előtti folyosórészre hegesztett és a falhoz csavarozott rácsot eltávolították a panaszos mindkét karját az ajtó biztonsági rácsán át dugta egy másik aktivistát átölelve, majd összekapaszkodva összeláncolták magukat, ugyanúgy, ahogy azt a mellettük álló másik két aktivista tette. Ezt követően a végrehajtást kérő lakatos a ajtó biztonsági rácsát levágta, ezután sikerült a rácsot kifordítani és a láncokat levágni. A panaszos bal csuklóján maradtak láncrészek, amelyeket a Készenléti Rendőrség állományának tagja, V. Z. r. zászlós erővágó segítségével eltávolított. A panaszossal szemben ezt követően előzetes ruházat és csomagátvizsgálást hajtottak végre, a panaszos magát személyi igazolványával hitelt érdemlő módon igazolta. Az intézkedést Sz. Zs. r. törzsőrmester, a Készenléti Rendőrség állományának tagja a 153T sorszámú kamerával rögzítette. A panaszosnak sérülése nem keletkezett, nem élt panasszal. A jelentést készítő r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy a (...) Kerületi Rendőrkapitányságra előállítja, illetőleg ellene szabálysértési eljárást kezdeményez jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt. A jelentés tartalma szerint a szabálysértés tényét a panaszos elismerte, szabálysértési nyilatkozatot aláírta, szociális helyzetéről azonban nem kívánt nyilatkozni. A BRFK (...) Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének utasítására helyhiány miatt a panaszost 18 óra 00 perckor a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra átszállították. Az eljáró rendőr a panaszost 18 óra 54 perckor sérülés és panaszmentesen átadta a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének.

A jelentés rögzíti azt is, hogy az Rtv. 33.§ (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a panaszost tájékoztatták, illetőleg, hogy az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. Ez utóbbi iratot a Testület rendelkezésére bocsátott iratok között nem található.

A jelentésen kézírással és pecséttel ellátva látható az is, hogy a panaszost az előállító helyiségből 22 óra 10 perckor szabadították.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás tartalma alapján az Rtv. fenti rendőri jelentésben ismertetett rendelkezéseinek panaszossal szemben történő alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, illetőleg megfelelt az arányosság követelményeinek.

5) A parancsnoki kivizsgálás tartalma szerint az intézkedő rendőrök bírósági végrehajtás biztosításában vettek részt. A panaszos a lakás bejárata előtt kiláncolta magát és a többszöri rendőri felszólítás ellenére sem hagyta el a helyszínt. A lánc eltávolítása során testi kényszert alkalmaztak a panaszossal szemben, amely nem okozott sérülést, ezt követően a panaszost a

BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra előállították. A parancsnoki kivizsgálás alapján az intézkedő rendőrök a lánc eltávolítása és az eredményes előállítás érdekében alkalmaztak testi kényszert a panaszossal szemben, amely jogszerű, szakszerű és indokolt volt. A parancsnok megállapítja továbbá, hogy a testi kényszer alkalmazása sérülést nem okozott, a panaszosnak azzal, illetve az intézkedéssel szemben nincs panasa.

B) A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság az alábbi iratokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság kapitányságvezetője 2012. augusztus 24-én kelt jelentésében a BRFK hivatalvezetőjét arról tájékoztatta, hogy a rendőri intézkedésre az N.-né Dr. E. K. önálló bírósági végrehajtó által küldött, (...) számú megkeresés alapján került sor.

Az intézkedés biztosítása érdekében előzetes helyszínmegtekintés céljából 13 óra 35 perckor érkezett meg az intézkedés foganatosításában résztvevő egység. Az egység az előjárónak jelentette, hogy ellenszegülés várható, és a helyszínen maradt. A biztosítás érdekében tett intézkedések a végrehajtási cselekmény 15 óra 00 percre tervezett megkezdésével folytatódtak.

A végrehajtó 2012. július 8-i keltezéssel kérte megkeresésében a végrehajtási cselekmény biztosítását. Helyszínre érkezéskor a korábbi tapasztalatoknak megfelelően kérte a megfelelő szintű biztosítást. Intézkedését bemutatkozással és az eljárási cselekmény tényének közlésével kezdte meg, majd az együttműködés hiánya, és tevékenységének akadályozása miatt kért rendőri segítséget a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.). 45. §-a alapján, illetőleg biztonsága érdekében, helyszíni egyeztetés alapján.

A helyszínmegtekintés céljából megjelent egység közölte a rendőri jelenlét okát a címnél tartózkodókkal, illetve az intézkedés tényleges megkezdésekor egy r. főhadnagy külön is közölte az intézkedés okát és célját. Az intézkedést 40 rendőr részvételével hajtották végre, a kerületi kapitányság állományából 8 fő, a Készenléti Rendőrség állományából 32 fő igénybe vételével. Az intézkedő rendőrök bevetési ruházatot viseltek.

A rendőrök felszólították a helyszínen tartózkodó személyeket, hogy a végrehajtási eljárás biztosítása érdekében tegyék szabaddá a bejárat előtti területet, és az eljárást akadályozó cselekményüket hagyják abba. Az intézkedést akadályozó személyeket tájékoztatták arról, hogy jogsértést követnek el, és figyelmeztették őket ellenszegülésük következményeire. Az aktivistákat egyértelműen tájékoztatták arról is, hogy végrehajtási eljárás van folyamatban. A felszólítás kihangosítás nélkül történt, mivel az a helyszín jellege miatt szükségletlen lett volna.

A rendőrök azon személyeket vonták intézkedés alá, akik nem engedelmeskedtek a végrehajtási cselekmény biztonságos és eredményes lefolytatására irányuló felszólításnak. A felszólítás a folyosó szabaddá tételére, az ellenszegülés abbahagyására terjedt ki, illetve figyelmeztették az egybegyűlteket a törvényes következményekre is. A különböző felszólítások az aktivisták testi épségének megóvását is célozták. A végrehajtó eljárásának biztosítása jogalapjául pedig a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-a szolgált.

Az akadályok elhárításáról a közreműködés kérelmezője gondoskodott, a rendőrség a testi épség megóvása és az esetleges sérülések elkerülése érdekében működött közre, a

felvételeken látható módon (pl.: flexeléskor a kihulló szikrákat eltakarták, a levágott vasrácsot biztonságosan leválasztották az aktivistákról).

A rendőrség az esetleges sérültek ellátása érdekében orvosi jelenlétről is gondoskodott. A személyes szabadságot korlátozó jelentésekben foglaltak szerint senki nem szenvedett sérülést. Volt, aki azt kiabálta, hogy eltörték a kezét, illetve volt, aki sérelmezte, hogy állítólag nemi szervéhez ért az intézkedő oldalán viselt pisztoly.

Büntetőeljárás a rendelkezésre álló adatok szerint nem indult az ügyben. Egy alkalommal történt hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének megelőzésére felszólítás a zárt ajtón keresztül, amely eredménnyel járt, és az aktivisták azonnal elálltak a cselekmény elkövetésére irányuló szándékuktól. Szabálysértési eljárás a rendőrkapitányság rendelkezésére álló adatok szerint panaszossal és további 4 személlyel szemben indult.

2) A rendőrkapitányság csatolta N.-né Dr. E. K. Végrehajtói Irodájának 2012. június 28-án kelt megkeresését, melyben a bírósági végrehajtó egy a Budapesti (...) Kerületi Bíróság által kiállított végrehajtható okirat alapján kérte az adós elleni végrehajtás lefolytatásához két fő rendőri segítség biztosítását. A megkeresés a lakáskiürítés időpontját megjelölte.

Az iratok között a Testülethez érkezett továbbá egy „Adatlap a végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködésről”, amelyen szerepel a végrehajtható okiratot kiállító bíróság megnevezése, a végrehajtható okirat száma, a végrehajtási eljárás ügyszáma, valamint a végrehajtó neve is.

3) 2012. július 17-én kelt jelentésében a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság (...) Alosztály r. zászlósa beszámolt a kilakoltatás általa tapasztalt részleteiről. A r. zászlós részt vett az előzetes ellenőrzés lefolytatásában, amelyre azért volt szükség, mert a rendőrkapitányságnak tudomása volt róla, hogy a Koppány otthonvédő szervezet meg fog jelenni a kilakoltatáson és azt passzívan vagy aktívan akadályozni fogja.

A r. zászlós a D. u. (...) számú lakás emeletén azt tapasztalta, hogy a kilakoltatás alatt álló lakás folyosója elé egy kb. 160. cm magas vasból készült korlátot emeltek, megakadályozva ezzel a folyosóra és közvetlenül az ajtó előtti térbe való bejutást. A lakásból egy Koppány feliratú pólót viselő személy közölte a r. zászlóssal, hogy nagyjából 15-en vannak a lakásban, és passzívan ellen fognak állni a kilakoltatásnak. Az észlelteket a r. zászlós jelentette felettesének, és a helyszínen maradt a további intézkedések megtétele érdekében.

Időközben a kilakoltatással érintett lakás előtti folyosórészen dupla fémrácsot helyeztek fel az otthonvédők, akik a végrehajtó felszólítására nem voltak hajlandók elhagyni a lakást, ezért a végrehajtó rendőri közreműködést kért a lakásban tartózkodó személyek eltávolítása érdekében. Az aktivisták a helyszínen tartózkodó r. főhadnagy felszólítására sem voltak hajlandók elhagyni a lakást.

A főhadnagy figyelmeztette a lakásban lévőket, hogy esetlegesen megsérülhetnek a lakás előtt torlaszként emelt fémrácsok és az ajtó eltávolítása során, és felszólította őket, hogy saját érdekükben hagyják el a lakást, ennek azonban továbbra sem tettek eleget. Ezt követően a torlaszként emelt rácsokat a kilakoltatást kérő személy távolította el. A lakásba ezek után sikerült bejutni, ahol felszólításra több személy elhagyta a lakást – ezért ők igazoltatásuk után szabadon távozhattak. A további intézkedéseket az aktívan vagy passzívan ellenálló személyekkel szemben a Készenléti Rendőrség állománya hajtotta végre. Az intézkedés során

összesen 19 személy adatait kérték le a nyilvántartásokból, azonban a KIR-ben és a SIS-ben egyik személy sem szerepelt, illetve 7 személyt állított elő a Készenléti Rendőrség, akik közül 4 személyt a (...) kerületi, 3-at pedig a (...) kerületi Rendőrkapitányság előállítójában helyeztek el.

A lakásban tartózkodó S. L. -né rosszullette panaszkodott, valamint öngyilkossági szándékot hangoztatott a kilakoltatás miatt, ezért a korábban a helyszínre hívott mentő ápolója a (...) kórházba szállította. S. L.-né ellátást nem igényelt, kórházba történő szállításához pedig rendőri segítséget nem kértek. A lakásban tartózkodó személyek az ideiglenes rácsok kihelyezésekor vakolatot és festéket távolítottak el a falról, ami miatt értesítették Cs. L.-nét *(feltehetőleg a társasház gondnokát)*, aki elmondta, hogy a rongálási kárral kapcsolatban a későbbiekben fog nyilatkozni.

4) Az iratcsomag tartalmazott továbbá egy, a Terrorelhárítási Központ által a BRFK részére továbbított levelet, amely a „Koppány akció holnap” címmel hívja fel a BRFK munkatársainak figyelmét a kilakoltatással szemben tervezett demonstrációra. A levél a Koppány-csoport egyik aktivistájától származik, aki a 2012. július 17-én fogatosított kilakoltatás előzményeit ismerteti társaival, és felhívja őket a végrehajtással szembeni ellenállásra.

C) A Testület megtekintette továbbá a helyszínen készített videofelvételeket is.

1) A Készenléti Rendőrség egyik r. őrmestere 54 perc 34 másodperc hosszúságú felvételen rögzítette a helyszínen történt eseményeket. A videó elején a jelenlévők között szóváltás alakul ki. A végrehajtó bemutatkozik, és az adóst keresi. Az aktivisták hangosan követelik a végrehajtótól a végrehajtási lapot, aki továbbra is kitartóan keresi az adóst, jelezve, hogy csak neki köteles igazolni a végrehajtás jogalapját. Az aktivistáktól a végrehajtó hiába próbálja megtudni, pontosan kik ők, és milyen jogos érdekük fűződik a végrehajtás megfiúsításához.

Először 04 perc 45 másodpercnél hangzik el felszólítás a rendőrség részéről a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés megszüntetésére, ekkor a résztvevőket személyazonosságuk igazolására is felszólítják és figyelmeztetik magatartásuk lehetséges jogkövetkezményeire. A felvételen látható rendőrök egy része bevetési öltözetet visel, esetükben a sisakon tisztán olvashatóak az azonosító számok, a szolgálati egyenruhát viselő rendőrökön pedig szemmel láthatóan névkitűző, és azonosító számmal ellátott jelvény van.

A lakáson kívül tartózkodó személyeket folyamatosan kísérik le az épület elé. A rendőrök és az aktivisták között hosszas párbeszéd és vita alakul ki a rendőrök által közölt tájékoztatással kapcsolatosan, 11 perc 24 másodpercnél pedig egy férfi megkezdte a bejárati ajtó előtti rács flexszel való eltávolítását. A rendőrök egy férfi folyamatos fizikai ellenállása közepette eltávolítják a belső rácsot. A rendőrök ekkor ismételten megkérik a jelenlévőket, hogy távolodjanak el a rácsból, illetőleg felhívják a figyelmüket arra, hogy vigyázzanak, nehogy megsérüljenek a rács eltávolítása során. 21 perc 24 másodperctől pedig látszik a tűzgátló, amivel megpróbálták megakadályozni, hogy a kipattanó szikrák a rácsot folyamatosan fogó és azt lábával támasztó férfi testi épségében kárt tegyenek. A fémrácsról eltávolított személyekkel a rendőrök folyamatosan közlik, hogy előállítják őket. A panaszos 24 percnél tűnik fel, szintén a rácsból távolított személyek eltávolítása során. A panaszossal 28 perc 11 másodperckor közlik, hogy előállítják (ugyanekkor szabadul a láncból is), majd ezt követően megkérik, hogy nézzon a kamerába. 31 perc 34 másodpercnél ismételten elhangzik a rendőrök részéről, hogy aki az ajtó mellett áll, sérülésveszélynek van kitéve, ezért felszólítják az

aktivistákat, hogy legyenek szívesek távozni. Az ajtó két oldalán álló rendőrök és aktivisták között folyamatos a kommunikáció. Az ajtót 38 perc 50 másodpercnél távolítja el a zárszakértő, ekkor jól kivehető az álló kameraállvány. A helyszíni parancsnok, amint a lakásba megérkezik, általánosságban felszólítja a lakásban tartózkodó valamennyi személyt személyazonosságának igazolására.

2) A Készenléti Rendőrség r. törzsőrmesterének 15 perc 26 másodperc hosszúságú felvételén két ruházátvizsgálással egybekötött igazoltatás látható, amelyet a rendőrök már a kilakoltatás biztosításának végeztével, az érintett társasház előtt lévő parkolóban foganatosítottak. A felvétel kezdete 16 óra 2 perc. A panaszos a videón 2 perc 45 másodperc körül tűnik fel, egy rendőrnő kíséri a rendőrségi járműhöz. A panaszos csuklóján az a lánc látható, amivel egy másik aktivistával a rácsnál összeláncolták magukat, amelyet az őt kísérő rendőr fog. A panaszost kísérő rendőr közli, hogy „Az úrnak sérülése nem keletkezett”, majd megkéri, hogy a jelenlévő másik rendőrnek mutassa be lakcímkártyáját. A panaszos közli lakcímét az egyik intézkedő rendőrrel, aki felírja azt.

Eközben a panaszos mellett álló rendőrnő közli a panaszossal, hogy csuklóján lévő láncot azért fogja ő is, hogy az nehogyan sérülést okozzon vagy valamibe beakadjon. A panaszost eközben egy közelben tartózkodó – szintén aktivista – megkérdezi arról, hogy minden rendben van-e vele, illetőleg, hogy bántottak-e vagy sérülése keletkezett-e, amelyre a panaszos nemleges választ ad. Ezt követően a panaszos mellett tartózkodó – szintén intézkedés alá vont – aktivistákat mutatja a kamera, ez alatt hallatszik, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőr a panaszos személyi igazolványát kéri. A videón 7 perc 19 másodperctől ismét a panaszos látható, amint két rendőr a többi rendőrhöz kíséri, kérve, hogy azok vágják le a panaszos csuklójához (lakattal is) rögzített láncot.

Ezt követően három rendőr rendkívül elővigyázatosan erővágóval eltávolítja az ellenállást nem tanúsító, együttműködő panaszos csuklójáról a láncot. Az eltávolítást követően ismételt megkérdezik a panaszostól, hogy keletkezett-e sérülése, amelyre ismételt nemleges választ ad, ezt követően a panaszost visszakisérik az út másik oldalán lévő rendőrségi járműhöz. A panaszos 11 perc 34 másodpercnél tűnik fel ismét, ekkor a panaszos ruházatát egy rendőr a ruházat átvizsgálásra vonatkozó tájékoztatást követően alaposan átvizsgálja, majd ennek befejeztével a panaszos eddigi kíséretét ellátó rendőrnő, valamint egy másik rendőr ismételt megkérdezi, hogy a panaszosnak keletkezett-e sérülése, amelyre a panaszos ismét nemleges választ ad. A panaszos ekkor megkérdezi, hogy be kell-e szállnia a rendőrségi járműbe, a rendőrnő közli, hogy nem. 15 perc 14 másodpercnél (amely a felvételen feltüntetett idő szerint 16 óra 19 perckor történt) – feltehetően az intézkedések befejezése miatt – az egyik rendőr közli a jármű közelében tartózkodó panaszossal és további intézkedés alá vont aktivistával, hogy szálljanak be az autóba, akik további kérdés, ellenszegülés nélkül a kérésnek eleget is tesznek.

3) A Testület meghallgatta továbbá a Készenléti Rendőrség által az intézkedés napján 13 és 17 óra között rögzített rádióforgalmazás hanganyagát. A meghallgatott CD-lemez tartalma a rendőrség által megküldött iratok tartalmával egybe vág – azon konkrétan a panaszos személyéhez kapcsolódó közlés nem hallható.

III.

A panaszos előadása szerint a rendőri intézkedésnek nem állt ellen, személyazonosságát igazolta, ennek ellenére a (...) Kerületi Rendőrkapitányságra, majd onnan kis idővel később a (...) kerületi Rendőrkapitányságra vitték. A panaszos kifogásolja továbbá, hogy az öt órán keresztül tartó előállítás során a kapitányságokon kihallgatás nem történt, eljárási cselekményről jegyzőkönyvet nem vettek fel, ezért álláspontja szerint korlátozták személyi szabadságát. A panaszos kifogásolja azt is, hogy az adatait feljegyezték a rendőrkapitányságon, azonban nem közölték vele, hogy azokat milyen célból fogják felhasználni.

Álláspontja szerint továbbá a rendőrség a demonstráció során visszaélt hatalmával és megbotránkozást, riadalmat keltett másokban.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz, a VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) Azon panaszosi kifogást, miszerint a rendőrség a demonstráció során visszaélt hatalmával és megbotránkozást, riadalmat keltett, a Testület úgy értelmezte, hogy a panaszos az intézkedés jogszerűségét kérdőjelezte meg, erre tekintettel a Testület mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a panasszal érintett ügyben fennállt-e a rendőrség intézkedési kötelezettsége, illetőleg, hogy az általa fogantatosított intézkedések jogszerűek voltak-e.

A rendőrségi iratokból kitűnt, hogy a rendőri intézkedésre a N.-né Dr. E. K. önálló bírósági végrehajtó által küldött (...) számú megkeresés alapján került sor. A végrehajtó megkeresésében a végrehajtási cselekmény biztosítását kérte. A kilakoltatás napján az eljárás lefolytatását a végrehajtó bemutatkozással és az eljárási cselekmény tényének közlésével kezdte meg, majd az együttműködés hiánya, és tevékenységének akadályozása miatt, valamint biztonságának megóvása érdekében kért rendőri segítséget a Vht. 45. §-a alapján. A végrehajtó eljárásának biztosítása jogalapjául a Szolgálati Szabályzat 37. §-a szolgált.

A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság csatolta N.-né Dr. E. K. Végrehajtói Irodájának 2012. június 28-án kelt megkeresését, amelyben a bírósági végrehajtó egy, a Budapesti (...) Kerületi Bíróság által kiállított végrehajtható okirat alapján kérte az adós elleni végrehajtás lefolytatásához rendőri segítség biztosítását. A megkeresés a lakáskiürítés időpontját megjelölte. Ezen iratokon túlmenően a Testület rendelkezésére állt egy, a végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködésről kiállított adatlap, amelynek tartalma a rendőri jelentésekben hivatkozott adatokkal megegyezik.

A helyszínen történeteket nagy terjedelmű videofelvétel rögzítette, amely az intézkedés körülményeit illetően a Testülethez a rendőrségtől érkezett iratok tartalmát messzemenőkéig alátámasztotta. A felvételekből nyilvánvaló, hogy a helyszínen végrehajtási eljárás volt folyamatban – a helyszínen megjelent a végrehajtó, bemutatkozott, és közölte, hogy végrehajtási eljárás keretében a lakást ki kell ürítenie. Tekintettel arra, hogy tiltakozó aktivisták a kilakoltatással érintett lakás bejárata elé torlaszt emeltek, és azon a végrehajtót felszólítása ellenére sem voltak hajlandók átengedni, a helyszínparancsnok felszólította őket, hogy magatartásukkal ne akadályozzák a végrehajtó jogszerű eljárási cselekményének véghezvitelét.

A rendőrség bírósági végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt foganatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A Vht. alapvető rendelkezései között, az 5. §-ban az alábbiakat rögzíti. A bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse a kötelezettségét. Az állami kényszer – a törvény keretei között – elsősorban az adós vagyoni jogait korlátozhatja, kivételesen az adós személyiségi jogait is érintheti. Az adós személye elleni kényszercselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetők, illetőleg alkalmazhatók, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.” A 45. § értelmében továbbá: „Ellenszegülés esetén a végrehajtó közvetlenül a legközelebbi helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett. A végrehajtó a rendőrség közreműködését feltünteti a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben.”

A Testület hatásköri szabályai értelmében a végrehajtás és a végrehajtói magatartás jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, azt ugyanakkor kétséget kizáróan meg tudta állapítani, hogy a csatolt dokumentumok és az idézett rendelkezések a rendőrség oldalán közreműködési kötelezettséget teremtettek az aktivisták tevékenységének alapjául szolgáló végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtó előzetes kérésének, illetve a helyettes végrehajtó kilakoltatás során adott instrukcióinak megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni.

A Testület utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület – elsősorban a helyszínen készült felvételek alapján kialakított – álláspontja szerint a helyszínen a végrehajtó megkeresésére megjelent rendőrök egyértelműen a közrendet veszélyeztető cselekményt tapasztaltak, amikor észlelték, hogy az aktivisták a végrehajtási eljárás megakadályozására törekedve barikáddal zárták ki a végrehajtót az ingatlanból, ezért a rendőrségnek kétséget kizárólag intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerűen hatoltak be a magánlakásba. A rendőrök a Vht. 45. §-a által keletkeztetett közreműködési kötelezettségüket teljesítették, amikor tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg, amikor őt – társaival együtt – a lakás elhagyására szólították fel.

2) A Testület a panaszos előállításával kapcsolatban az alábbi megállapításokra jutott.

a) A Testület elsőként a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálta.

A panaszos előadása szerint a rendőri intézkedésnek nem állt ellen, személyazonosságát igazolta, ennek ellenére a (...) Kerületi Rendőrkapitányságra, majd onnan kis idővel később a (...) kerületi Rendőrkapitányságra előállították.

A Készenléti Rendőrség a Testület megkeresésére adott tájékoztatásában azt rögzítette, hogy a panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak, illetőleg előállították, tekintettel arra, hogy a végrehajtást akadályozta, a helyszínt a rendőri felszólítás ellenére nem hagyta el, a rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedett, amivel szabálysértést követett el, amelyet a felszólítások ellenére tovább folytatott [Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontja és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216.§ (1) bekezdése]. Az előállítás okáról a panaszos már a felszólítások során, majd az előállítást fogyanatosító rendőröktől tudomást szerzett. A panaszost a BRFK (...) Kerületi Rendőrkapitányság utasítására a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra szállították át, tekintettel arra, hogy a fogdában nem volt több hely.

A panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentés tartalma szerint a panaszost az Rtv. 29.§ (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, továbbá az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontjának első fordulata alapján, mint szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyt előállították, valamint az Rtv. 47. § alapján vele szemben testi kényszert alkalmaztak.

A jelentésben foglaltak szerint a panaszt többször felszólították a szabálysértés abbahagyására, azonban ennek ő nem tett eleget. Azt követően, hogy az aktivisták által ideiglenesen a lakás bejárata előtti folyosórészre hegesztett és a falhoz csavarozott rácsot eltávolították a panaszos mindkét karját az ajtó biztonsági rácsán átdugva egy másik aktivistát átölelt, összekapaszkodva összeláncolták magukat, ugyanúgy, ahogy azt a mellettük álló másik két aktivista tette, az ajtó biztonsági rácsát ki kellett fordítani és a láncokat le kellett vágni.

A parancsnoki kivizsgálásban foglaltak szerint a panaszos a végrehajtás alá vont lakás bejárata előtt kiláncolta magát és a többszöri rendőri felszólítás ellenére sem hagyta el a helyszínt. A lánc eltávolítása során testi kényszert alkalmaztak a panaszossal szemben, amely nem okozott sérülést, ezt követően a panaszt a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra előállították.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott 54 perc 34 másodperc hosszúságú videofelvétel tanúsága szerint a helyszínen tartózkodó aktivisták – köztük a panaszos is – a többszöri rendőri felszólítás ellenére folyamatosan arra törekedtek, hogy a végrehajtó eljárását megakadályozzák. A panaszos e tevékenységben akként vett részt, hogy aktivista társaival a rácshoz láncolták magukat, e tevékenységet pedig nem hagyták abba, a rácsról őket a rendőrök választották le fizikai erővel.

A rendőrség a jelenlévőket többször felszólította a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés megszüntetésére, illetőleg személyazonosságuk igazolására, továbbá figyelmeztették a résztvevőket magatartásuk lehetséges jogkövetkezményeire. A rendőrök az egyik aktivista folyamatos fizikai ellenállása közepette távolították el a belső rácsot, többször kérve a jelenlévőket, hogy távolodjanak el a rácsból, illetőleg felhívták a figyelmüket arra is, hogy vigyázzanak, nehogy megsérüljenek.

A fémrácsról eltávolított személyeket a rendőrök folyamatosan tájékoztatták arról, hogy előállítják őket. A panaszos 24 percnél tűnik fel, szintén a rácshoz kötözött személyek eltávolítása során. A panaszossal 28 perc 11 másodperckor közlik, hogy előállítják (ugyanekkor szabadul a láncból is), majd ezt követően megkérlik, hogy nézzen a kamerába.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése szerint aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelmű, hogy az aktivisták – köztük a magát rácshoz láncoló panaszos – a végrehajtási eljárást aktívan akadályozták, ezen tevékenységükkel pedig a többszöri – szabálysértés elkövetésére, illetőleg annak jogkövetkezményeire is kiterjedő rendőri felszólítás ellenére – nem hagytak fel.

Ez a magatartás nyilvánvalóan alkalmas volt rá, hogy felvesse a „jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenségnek” a rendőri intézkedéshez szükséges fokú gyanúját. Az sem kétséges, hogy a magatartás abbahagyására a panaszost többször felszólították. A Testület álláspontja szerint ezért a rendőrség számára a jelentések által hivatkozott Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállításához.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében foglalt előállítás mérlegelést enged a rendőröknek, a Testület azt is vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az Rtv. 15.§ -ban foglalt arányossági követelményeknek.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – tekintettel az ellenszegülés kitartó voltára és arra, hogy az aktivisták nagyobb csoportja tanúsított ellenszegülést – a Testület úgy ítélte meg, hogy az intézkedő rendőröknek nem állt nyilvánvalóan rendelkezésére másik olyan – kisebb jogkorlátozással járó – eszköz a jogsértő magatartás folytatásának megakadályozására.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az előállításnak volt jogalapja és megfelelt az arányosság követelményeinek, ezért ennek kapcsán nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, azt a rendőrség jogszerűen korlátozta.

b) Az arányosság körében azonban az előállítás hosszát is vizsgálni kell, amellyel kapcsolatban a Testület eltérő álláspontra helyezkedett az alábbiak szerint.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvétel tanúsága szerint a panaszost 16 óra 19 perckor ültették a rendőrségi járműbe, majd szállították a rendőrkapitányságra. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben foglaltak szerint a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőr a panaszost 18 óra 54 perckor sérülés és panaszmentesen átadta a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének. A jelentésen kézírással és pecséttel ellátva látható az is, hogy a panaszost az előállító helyiségből 22 óra 10 percből szabadították. (A Testület itt megjegyzi azt is, hogy a panaszos előállításának időtartamára vonatkozó igazolás az iratok között nem fellelhető.)

A Készenléti Rendőrség r. hdgy. alosztályvezetője jelentésében foglaltak alapján 18 óra 00 perckor hagyta el a helyszínt bevetési csoportjaival a biztosítás parancsnokának engedélyével, azonban a bírósági végrehajtók munkájának segítésére a (...) bevetési csoportból hátrahagyott 4 főt.

A rendelkezésre álló iratok és a panaszos előadása alapján a panaszost az előállítás során nem hallgatták ki, vele szemben további intézkedést nem fogantatosítottak. Az előállítás tartamáról szóló igazolás az iratok között nem szerepel, azonban fentiekből az állapítható meg, hogy a panaszos előállítása kb. 16 óra 30 perc és 17 óra közötti időtől 22 óra 10 percig, azaz közel hat órán át tartott.

A videofelvételek tanúsága szerint a végrehajtó a lakásba bejutott, az aktivisták végrehajtási eljárást akadályozó tevékenységüket a rendőrök intézkedése következtében abbahagyták. A fentebb ismertetett jelentésben foglaltak alapján a bevetési csoport (négy rendőr hátrahagyásával) is elhagyta a helyszínt. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az

előállítás céljának (szabálysértés megszakítása) megvalósítására elégséges lett volna rövidebb tartamú előállítás is, ugyanis nem merült fel további jogellenes cselekmény(ek) elkövetésének reális veszélye az előállítottak részéről.

A Testület emellett megjegyzi azt is, hogy a panaszos előállítása során semmiféle eljárási cselekményt nem folytattak le vele szemben.

Minthogy pedig az arányosság követelményét az előállítás vonatkozásában specifikáló Rtv. 33. § (3) bekezdés („a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig [...] korlátozhatja”) egyértelművé teszi, hogy az előállítás céljának megvalósulását követően fenntartott szabadságelvonás jogsértő, nyilvánvaló, hogy az Rtv. 33. § (2) f) I. fordulatára alapozott előállítás nem tarthatott volna jogszerűen 6 órán keresztül.

A Testület fentiek alapján azt állapította meg, hogy a panaszos előállítása annak eltúlzott (közel 6 órás) időtartama miatt nem felelt meg az arányosság követelményének, amire tekintettel sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A panaszos beadványában kifogásolta azt is, hogy az adatait feljegyezték a rendőrkapitányságon, azonban nem közölték vele, hogy azokat milyen célból fogják felhasználni.

A Testület e körben felhívja a panaszos figyelmét arra, hogy ezen adatok rögzítésére egyrészt a fogdára történő befogadás, illetőleg az azzal összefüggésben keletkezett nyilatkozatok kitöltése, valamint a szabálysértési eljárás lefolytatása miatt volt szükség.

Tekintettel arra, hogy a Testület a panaszos előállítását (a tartam kivételével) jogszerűnek találta, és hogy a Testület a szabálysértési eljárás megindításának szükségességét sem vonta kétségbe, az ezzel összefüggésben történő adatrögzítés vonatkozásában azt állapította meg, hogy azzal nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

4) A Testület megjegyzi azt is, hogy az előállítás során történetekkel kapcsolatban nem rendelkezik bizonyítékokkal, ugyanis a rendőrség az előállítás időtartamára vonatkozó igazolást, illetőleg további nyilatkozatokat nem bocsátott a Testület rendelkezésére, továbbá a panaszos nem tett eleget a Testület kiegészítésre vonatkozó felhívásának. Ebből adódóan a panaszosnak a rendőrkapitányságon kapott tájékoztatás elégtelen voltával kapcsolatos kifogásaiból eredő esetleges jogsérelmének fennállását a Testület nem tudja megállapítani.

IV.

A Testület az intézkedés jogalapját vizsgálva azt állapította meg, hogy a végrehajtás helyszínén a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, és jogszerűen hatoltak be a lakásba, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az intézkedés során, amikor őt – társaival együtt – a lakás elhagyására szólították fel. A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítása is kellő jogalappal történt, előállításának időtartama azonban sértette az arányosság követelményét, ezáltal sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő joga. A panaszos adatainak rögzítését ugyanakkor a Testület jogszerűnek találta.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a megvalósult jogsértés súlya indokoltta teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET